

Смерть і діва I - V. Драми принцес

КУПИТИ

У збірці «Смерть і діва I - V. Драми принцес» Ельфріда Єлінек вкотре виводить на сцену жінок як вічних витіснених у західноєвропейській культурній традиції. Казкові принцеси й сучасні ікони стилю (в тому числі й літературного) виголошують свої передсмертні промови або говорять уже з-поза межі. Та мати голос зовсім не означає володіти долею, бо жодній принцесі не вдається уникнути лиха від чоловічої руки - Білосніжка стає жертвою Мисливця, Шипшинку нищить своїм поцілунком Принц, Розамунда виживає, але замовкає через підступного Фульвію, Джеккі гірко зловтішає-ться зі смерті своєї суперниці Мерилін, мертві Сильвія та Інґеборґ мандрують у царстві мертвих. Кожна з принцес виявляється приреченою до трагічної долі, й англійська принцеса Діана, чий портрет завершує цю галерею, теж не стає винятком.

«В особі Білосніжки, Шпіншинки й Розамунди на сцену виходять три принцеси, котрі допитуються, як їхні романтичні утопії живуть у нашому часі. У текстах Єлінек принцеси вже пережили свої історії та сподівання, проте ще не знайшли заміни для власних ілюзій. Те, що жінки прогнали протистояння статей ще до стартового свистка, Ельфріда Єлінек не піддає жодному сумніву. Вона прискіпливо досліджує питання, що залишається від цих жінок після того, як їхні міфи втрачають свої чари».

Theater Reutlingen

«Її вдаються поетичні документи часу, які наближаються до мистецької досконалості завдяки тому, що політичне не зникає з них, а в сублімованій формі розгортає свою субверсивну силу».

Ульріх Вайнцирль, Die Welt

«Де опиняється принцеса після поцілунку принца? Напевне, в кухні».

Свен Ланге, KULTURA-EXTRA

Правді байдуже до всього, крім неї самої.

Краса хоче залишатися на світі завжди, і найкраще – у глянцевих журналах, листки з яких від постійного гортання опадають швидше, ніж нормальне листя.

Є приємніші способи померти ... та оригімальніші – навряд.

Коли ти гарна, можна й скромність одягати.

Багатьом операціям можна було б запобігти, вдаючись до читання, і навіть тим, що робляться на серці.

Героїчні особистості? Це ми. Ведення переможних військових дій? Ми не можемо. І попри це ми в усіх сенсах прогресуємо, тільки от ще по-справжньому не усвідомлюємо свого прогресу.

Наша доля в ложці, якщо чоловікові не смачно.

Ельфріда Єлінек,
лауреатка Нобелівської премії
з літератури 2004 року

Видавництво "Книги – XXI"

СМЕРТЬ І ДІВА

Ельфріда Єлінек

Ельфріда Єлінек

СМЕРТЬ І ДІВА

Ельфріда Єлінек (нар.1946 р.)

дебютувала на австрійській літературній сцені як поетеса, однак стада відомою як авторка романів, численних драм та радіоп'єс. Світову славу письменниці приніс роман «Піаніста», екранізований Міхаелем Ханеке. У 2004 році до численних літературних нагород Ельфріди Єлінек долалася Нобелівська премія, присуджена не за окремий твір, а за «музичний потік тонів і обертонів у романах і драмах, що з особливою мовною пристрасцю викривають абсурдність і поневолювальну силу соціальних кліше». Основними темами творчості письменниці були і залишаються критика капіталізму, патріархату, суспільства споживання та замовчування нацистського минулого Австрії і Німеччини, так радикально втілена у текстах, що їх намагалися заборонити, а сама письменниця зустрічала ширший суспільний осуд. Своєю скандальною славою Ельфріда Єлінек здобула перш за все завдяки своїм драматичним творам. У них вона часто торкається загальнолюдського, деякі пісні дуже легко «експортуються» за межі німецькомовного простору, та все ж вони завжди лишаються дуже австрійськими, як і авторська любов-ненависть до любові батьківщини.

Bibliothek der deutschsprachigen Literatur
Бібліотека німецькомовної літератури

Меридіан серця

Meridian des Herzens

ELFRIEDE JELINEK

DER TOD UND DAS MÄDCHEN I–V
Prinzessinnendramen

Ins Ukrainische übersetzt von *Oleksandra Hryhorenko*

Czernowitz
Knyhy – XXI
2015

ЕЛЬФРІДА ЄЛІНЕК

СМЕРТЬ І ДІВА I–V
Драми принцес

З німецької переклала *Олександра Григоренко*

Чернівці
Книги – XXI
2015

Єлінек, Ельфріда

Смерть і діва І–V. Драми принцес / Ельфріда Єлінек ; переклад з німецької Олександри Григоренко. – Чернівці : Книги – ХХІ, 2015. – 128 с.

ISBN 978-617-614-093-1

У збірці «Смерть і діва І–V. Драми принцес» Ельфріда Єлінек вкотре виводить на сцену жінок як вічних витіснених у західноєвропейській культурній традиції. Казкові принцеси й сучасні ікони стилю (в тому числі й літературного) виголошують свої передсмертні промови або говорять уже з-поза межі. Та мати голос зовсім не означає володіти долею, бо жодній принцесі не вдається уникнути лиха від чоловічої руки – Білосніжка стає жертвою Мисливця, Шипшинку нищить своїм поцілунком Принц, Розамунда виживає, але замовкає через підступного Фульвію, Джеккі гірко зловтішається зі смерті своєї суперниці Мерилін, мертві Сильвія та Інгеборг мандрують у царстві мертвих. Кожна з принцес виявляється приреченою до трагічної долі, й англійська принцеса Діана, чий портрет завершує цю галерею, теж не стає винятком.

ББК 84(4АВТ)-444

Видання здійснено за підтримки:
Державної канцелярії Австрійської Республіки
Австрійського культурного форуму

Усі права застережено. Відтворювати будь-яку частину цього видання у будь-якій формі та в будь-який спосіб, у тому числі електронно, без письмової згоди правовласників заборонено.

Der Tod und das Mädchen I (Schneewittchen)
© 1999 Rowohlt Verlag GmbH, Reinbek
Der Tod und das Mädchen II (Dornröschen)
© 2000 Berlin Verlag in der Piper Verlag GmbH, München
Der Tod und das Mädchen III (Rosamunde)
© 2002 Berlin Verlag in der Piper Verlag GmbH, München
Der Tod und das Mädchen IV (Jackie)
© 2003 Berlin Verlag in der Piper Verlag GmbH, München
Der Tod und das Mädchen V (Die Wand)
© 2003 Berlin Verlag in der Piper Verlag GmbH, München

© Книги – ХХІ, 2015, видання українською мовою
© Олександра Григоренко, 2015, переклад
© Анна Стюпіна, 2015, обкладинка
© Василь Дроняк, 2015, макет

Зміст

СМЕРТЬ І ДІВА І (БІЛОСНІЖКА)	7
СМЕРТЬ І ДІВА ІІ (ШИПШИНКА)	21
СМЕРТЬ І ДІВА ІІІ (РОЗАМУНДА)	33
СМЕРТЬ І ДІВА ІV (ДЖЕККІ)	49
СМЕРТЬ І ДІВА V (СТІНА)	77
ПРИНЦЕСА НА ТОМУ СВІТІ (ЗАМІСТЬ ПІСЛЯМОВИ)	109
КОМЕНТАР	117

СМЕРТЬ І ДІВА І

(БІЛОСНІЖКА)

Дві величезні, схожі на опудала, фігури, виплетені з вовни й напхані, одна – Білосніжка, друга – мисливець із рушницею й у капелюсі, ведуть тиху розмову; голоси, трохи спотворені, чути з-за сцени.

Білосніжка: Іду я оце вже цілу вічність звивистими стежинами цього лісу, і кого це ніяк не можу знайти? Гномів! Кажуть, вони схожі на нас своєю привітністю, та не подобою. А Ви, *mein Herr*, навпаки, схожі на когось, подібного до мене, та радше непривітні. Можливо, це через відповідальність, яку Ви несете. Це ж справді сила-силенна роботи: проріджувати суще та правду править дужче. Я ж уповноважена радше робити щось легке. Я довго була успішною завдяки своїй зовнішності, та згодом, сповнена завзяття, шукаючи ще більшого успіху, вскочила в пастку своєї мачухи, яка вхопила мене з того боку, звідки я вже ніяк не чекала, й невдовзі отруїла фруктами. Вона вирила яму іншій і сама туди не впала! Відтоді я стала шукачкою правди, також і в мовних питаннях. Багатьом усе це здається надзвичайно цікавим, бо моя історія живе вже кілька сторіч, гадки не маю, що в ній може так веселити чи хвилювати. Начебто я безперестанку повинна оживати, а потім гинути від жіночої руки. Смерть не становить приємного винятку. Смерть приходить завжди, і здебільшого – у чоловічій подобі. Тоді не розбереш, якої вона статі. Смерть вистежує нас, приходить непрохано, саме тоді, коли ми, як оце я, на вершині успіху, не дозволяє нам його досягнути і, не задовольнивши, виводить нас із гри.

Мисливець: Чи це не те пуття, з якого Ви збиваєтесь? Чи можу я Вам запропонувати відмовитися від себе як від власного прихистку? Це щоб Ви таки поціли-ли у правду, яка, зі свого боку, теж увесь час шукає Вас і яку я напевне багато разів знаходив у цьому лісі як якусь безпорадну особу – або у подібі таємних могил для людини чи звіра. Могили звірів – не моїх рук справа, бо я щоразу забираю свою здобич. Мені надто шкода лишати її землі. Якщо Ви нічого не зна-йшли, щоб кинути правді пожерти, і не маєте досвіду в полюванні, бо Ви самі і є здобиччю, то правда само собою дремене від Вас за першої ж нагоди. Фройляйн, у Вашу версію подій я просто не вірю. Ніде побли-зу нема об'їзної дороги, на якій бідна правда могла б уникнути зіткнення з Вами. Уявіть лишень себе на її місці: їй мало б здатися, що її осліпили фари автобу-са, якби назустріч раптом вискочила така жінка, як Ви, котра до того ж (наскільки принаймні я на цьому ро-зуміюся) носить одяг, повністю непридатний для лісу. Отже, ця жінка розпитує зараз про одну чи кількох осіб, котрі носять такі капелюхи, яких, на мою дум-ку, ніколи б не вдягли інші люди. Та це ж ні на що не схоже! Візьміть краще мого капелюха за приклад, ота-кий мали б носити Ви й ті, кого Ви шукаєте. А пір'їнки риби-папуги на ньому, супер, га? І ніяких гостровер-хих шапок! І не треба, будучи малою, намагатися зда-тись більшою! Високі підбори, спеціальні вустілки, начесані, забетоновані лаком зачіски! Не дивно, що правда не хоче ідентифікувати себе з таким створін-ням. Ну навіщо правді з'являтися у семи особах там, де їй і одній нізачо не дадуть проскочити мимо? Хоч, зрештою, рано чи пізно дадуть, переживуть це, наче якесь лихо, і знову зможуть розказувати казки. Правда тому і стала такою полохливою, що кожен полює саме на неї.

А тут ще й Ви ошиваєтеся на дорозі. Я Вам от що скажу: у наших колах, які ми заснували в хашах, Ваша краса цінується не надто високо. Раз на тиждень на замерзлому озері влаштовують парне катання. Краса із правдою теж беруть участь і так можуть краще пізнати одна одну. Не хочете приєднатися, фройляйн? Може, правда задовольнила б Вас навіть краще, ніж краса? Була б Вам хоч яка різноманітність! Красою можна впиватися, як почуттями, голосно сьорбаючи при цьому, але згодом її теж переживуть, її та правду, що міцно вчепилися одна в одну, щоб не попадати на льоду. З другого боку, я справді вважаю, що сім осіб – це було б не так і погано для правди, бо ж така мала, як є, вона, можливо, мала б стати більшою в кілька разів, щоб у неї справді хоч раз повірили. Тоді вона хоч своєю шапкою колола б комусь очі. Ага! Правда, як ятка з шапками на ринку! І краса, що навіть не приміряла б жодної шапки, аби не стати смішною й ворогом собі самій. Правда як помилка буття. Ви, фройляйн, глибоко помиляєтесь, якщо вважаєте, наче бачите мене. Я невидимий. А був би я видимий, мене не було б, і Ви все одно не могли б мене бачити. Тому байдуже, впізнаєте Ви мене чи ні. Можливо, Ви помилилися, коли стали вважати мене однією з Ваших правд тільки тому, що Ви мене не бачили! Ну, до Ваших правд я в будь-якому випадку не належу. Та Ви роздивіться зразу мій капелюх, перш ніж почати чіплятися з придуркуватими розмовами, хоч Ви мене й не бачите! Я смерть – і крапка. Смерть як ультимативна правда. З цієї точки зору Ви були б навіть праві, шукаючи мене! Мені навіть подобається: смерть як найвища правда, що саме через це не хоче знати про саму себе! Та це не так. Смерть як безпорадність сліпих тварин, крізь чие мовчання продирається людина, щоб, нарешті, нічого про себе не знати.

Людина мусить померти, навіть якщо вона зараз непристосована. Смерть як сліпота Вашої безпорадності. Та стережіться! Не все, чого Ви не бачите, то вже смерть, як я тільки-но зазначав. Як на мене, Ви ніколи не можете бути в цьому впевнені. Мисливець – це й справді не надто оригінальне маскування. Я здригаюся, коли бачу Вашу сліпу віру з мертвими очима. Ви не повинні нав'язувати мені ніяких своїх таємниць, та я вже знаю, що не можу Вас зупинити. Ви думаєте, якщо смерть можна було б побачити, то чи хтось, скажімо, хоч би на час вечері з непохованих тварин (яких він сам і мусив би пожертвувати), став би з нею зв'язуватися? Ну, розумієте... Не можна стверджувати, що я саме через це хотів би мати справу з правдою. Ні, справді ні. Правді байдуже до всього, крім неї самої. І все ж наразі для неї немає кращого за мене виконавця. Чи я й далі повинен її грати, не знаю, чи граю досі. Я вже давно не хочу, але мушу. Одну, найостаннішу, я залишив собі для зразка, всі попередні правди не уникли мене й моєї зброї. Тут я вже постарався. Остання правда була досить мала. Однак я постійно дивлюся на неї, щоб знати, хто я. Приблизно така мала, як, імовірно, Ваші гномики. Однак я завзяттям і старанням доп'явся аж до рівня самоука й нині самовпевнено ковзаю життям. Як по замерзлому озеру.

Білосніжка: Ах, життя хотіло б, щоб його розглядали з усіх боків і чудувалися з нього, Ви так не вважаєте? Воно ж, власне кажучи, прекрасне. Другорядні справи теж ніколи не мають здаватися нам замалими. Якщо я не знайду малого, яке шукаю, то звернуся до великого, яке Ви, кажете, втілюєте. Чи є щось більше за смерть, яка теж не приносить нам відчутної користі, натомість – велику шкоду. Навіть якщо вона гарна, як яблука сорту *Granny Smith*. Всередині ж

сидить черв'як і риє свій тунель – зберігання смерті в сейфі, крізь який вона спокійно може прогризатися; так відчиняється й одразу ж знову зачиняється головне – саме буття, привіт! Та ні, магазин тут ні до чого! Струни мого страхоходу розладнано запліснявілими фруктами. Так само, як основний тон мого буття. Натягнуто занадто сильно, але тон не той. Жалюгідна доля, болісний закреп. Потім – альпінізм як почесний обов'язок перед суспільством, та гір, на превеликий жаль, майже нема, вони в найкращому випадку середньо-високі. Середньогір'я, яке за просто можна переступити й не потрапити в аварію. Я саме складаю протокол аварії для страхування буття, а ще повідомлення про розшук особи, бо я так довго була неприємною, що моя мачуха, зі свого боку, інтерпретувала це як смерть. У цьому вона помилилася. До того ж за безправними так не побиваються, як за владою. Можливо, вона саме тому хотіла мене занапастити, що мусила зважати ось на що: я встаю й одразу починаю претендувати на речі, які вона так завзято збирає коло себе. Усе це лахміття! Ану ж і справді прийде якась дунька, і близько не така елегантна, як я, дещо старша (і це, без сумніву, гризе її навіть уві сні), і схоже розграбувати саму суть моєї душі! Вона вірить, що краса перейде до неї, бо з мертвою їй нецікаво. Краса хоче залишатися на світі завжди, і найкраще – у глянцевих журналах, листки з яких від постійного гортання опадають швидше, ніж нормальне листя. Мамуня ніяк не може змиритися із ситуацією: моя краса проти безправ'я, й нахабно намагається вибити мені з рук знаряддя моєї сили не чим-небудь, а яблуком. Яблуко проти рум'яних, як яблучко, щічок!* Це одразу

* Це місце, деякі інші моменти та власні назви прокоментовано. Можливо, Вам пощастить, і Ви знайдете саме потрібні роз'яснення. – *Прим. перекладачки.*

постає в уяві. Природа проти природи. Битва титанід. І та відбулася б легше. Варто стати переді мною, і моєї сили вже нема, бо мене вже не можна буде побачити! Цьому зміг би зарадити тільки гном, він же менший за мене. Тож відтепер я шукаю тільки гномів, це не дрібниця, скажу я Вам. Та заради гномів я навіть ляжу, щоб вони могли здобути свій особистий досвід. Хоча б для того, щоб розгнівати мамуню, яка саме зараз, у пошуках невідомого, складає рейтинг: хто має право існувати, а хто ні. Вона має право. Я не маю. Через свою непомірну красу та її конкурентську заздрість. Гноми мають право, бо вона їх досі не бачила. Зате мене вона від них застерігає!

Мисливець: Ну, та в мене Ви їх зроду не знайдете, Ваших гномиків. Я – офіцер на службі у відкритості, а не ускладнень, які можуть виникнути. Я, звісно, помічаю, коли в мою відкритість щось устряє – вершина, якась істота в подобі звіра – можу Вас запевнити, що я давно вже не такий непримиренний щодо другого, як моє ружжо, яке досі щемить, прокапує та пахне – ні, я, власне, краще заховав би відкритість у собі та зберігав, як у пластиковому посуді. Саме тому я й став мисливцем. Саме тому мене й не цікавить гном-правда, якого Ви шукаєте тут, у лісі. Я – велетень-неправда. Знищую все, що ворухнеться, згідно зі своєю все-охопною програмою знищення. Та свого часу я склав правді випускні іспити й тому, якби було дуже треба, зміг би зіграти її роль. Та так, що ми – Ви й навіть я сам – повірили б, що я – правда, ба навіть остання, яка залишилася в продажу. Я вже давно використовую це твердження для самоствердження. Мої життєві умови: у засідках таємних брав я участь, вдавав і здоровила перед звіром, душив пару велетів, чимось схожих на мене самого. От істотка й готова!

Диви, ось напівфабрикат, і це не мусить лякати суддю-кухаря. Єдиний, хто не має лякати суддю, це смерть. Я скрізь і всюди мандрую легально, навіть тоді, коли перевищую дозволену швидкість, наче смертельний потік – єдиним кроком обрубаних ніг.

Білосніжка: Ну скажіть же тоді, чому я ще існую і чому я не ніщо, як це із самого початку задумувала моя мачуха? Наприклад, знищити мене в зародку за допомогою яблук? Я думаю, це тому, що я не мала іншої можливості, ніж просто бути – сама для себе. Моя мачуха завжди хотіла існувати для інших і використовувала для цього свою красу, яку так довго відображала у дзеркалах, наче її було щонайменше два екземпляри. Моє існування було шпичкою в її оці, що хотіло бачити тільки себе. Дзеркало не питало: «Чому?» Воно питало: «Чого?» Воно питало: «Чого Вам ще треба?» Оскільки я все одно віддзеркалювалася, то я була, і навіть завжди була першою за неї. Отже, наш рейтинг краси: Білосніжка – перша, мачуха – вічна друга. Дзеркало відкривалося, як шафа, широко розводило своїми стулками й дивувалося, що тільки лізе йому всередину. Я завжди була перша! Така осяйна, що зовсім не видно було старих газет на підлозі – на них такі ж, як я, побляклі від часу. Не можна бути присутньою й відсутньою водночас. Ну, Ви, можливо, й умієте, але я – ні. Для дзеркала і мамки, дірявої в'єтнамки, це було вже цілим опитуванням, відкритим каталогом запитань із кольоровими ілюстраціями, на кожній – я, ось тут вона, можливо, і розлютилася, скажу я Вам! Отже, каталог, що містить і відповідь, і ціну за неї. А запитання з ревом виривалися, розкидали свої тонкі пута й розбігалися вусібіч. Ну звісно. Запитання цієї жінки, яку я зроду не мусила називати мамою, питали, навіть не зважаючи на мене, попри мою сутність,

і вели в нікуди. Вона радо простелила б моє буття, як килимок, і добряче покористувалася б. А ноги в за́мку мерзнуть, мушу Вам сказати. Та від цього вже й сліду немає. Вони повинні тільки геть піти, сліди мої! А тут могло б вступити й мислення своїм кволим голосочком. Це ж, зрештою, таке миле хобі, для якого потрібно тільки трохи подиву. Та якою ж самозакоханою мусить бути жінка, впевнена в собі настільки, що їй і дзеркала не треба, навіть якщо вона в нього про щось довго допитувалася, хоч, власне кажучи, і це їй ні до чого, бо вона, мабуть, знає, що найкраща, і їй необхідно проникнути у приховане? Так-так. Вона питає у свого дзеркала про невисловлюване, напихає невичерпне, як начинку, у відповідь, яку знає наперед, навіть не подумавши. Що спадає їй на думку? Отруїти мене *qua talum*. Є приємніші способи померти, скажу я Вам, та оригінальніші – навряд. Мій взагалі був хтозна-якої статі. Чи це взагалі спосіб – взяти і вбити когось? Взагалі-то я, як бачите, насправді зовсім не мертва. Та що я Вам буду розказувати, Ви ж експерт! Отже, всі – знову на вихідні позиції. Заново. Ви – геть! Гном – сюди!

Мисливець (*цілиться у неї*): Так панові гному можна те, чого не можна мені? Ну що знову? У лісі є місце для всіх, але, згідно з початковим задумом, він призначений лише для мене й моєї здобичі. Мені сподобалося б ознайомлюватися з такими хижками, якби було трохи більше часу. Та в мене його нема, тому я й відбираю в інших істот призначений для них час. «Час вийшов», – кажу я, і я ж забираю собі залишок, що інакше дістався б їм. Згодом час швидко закінчується. Ви знаєте, смерть харчується цим часом і тому завжди голодує. Зрештою, власного часу не вистачає нікому. Екскурсія за рахунок чужого часу теж триває недов-

го. Люди зникають у повній персоніфікації. Я маю на увазі те, що Ви стверджуєте про свою мачуху. У мене таке враження, що в цій жінці, яка спробувала втрутитися в мою справу, Вам найбільше муляє те, що вона відкрито вірить у повноправне володіння й можливість присвоїти здоровий глузд за допомогою цього ж таки здорового глузду. Якби й у мене була така мачуха, мені це теж діяло б на нерви, бо вона безглузда, як торговий центр, який зачинається ввечері, проте вночі все ще називається торговим центром.

Білосніжка (*прикриває очі долонями*): Але ж годі! Я дуже-дуже Вас прошу! Що це Ви увесь час наставляєте на мене? Ліхтарик? Схаменіться ж, мої очі досі такі слабкі, бо на об'їзній дорозі, напевне Вам відомій, я бачила смерть як тунель із саява. Від цього я досі геть засліплена. Чи ж Ви не бачите, як я мушу мружитися? Відійдіть, будь ласка, трохи вбік! Можливо, Ви вже кілька годин чи й довше застуете мені одного чи кількох коротунчиків, із якими я домовилася. Чи Ви, можливо, мали дати мені точну адресу й зараз свідомо відтягуєте мить нашого прощання? Вас наділила мені доля? Я знаю тільки про сім гір. Люди такі недбалі, коли щось диктують по телефону. Ніколи не чекають, поки хтось допетрає, що вони кажуть. Я до того ж радше волію лежати, ніж сидіти. Я геть виснажена від отрути. Моя злість має спочити. Народ мусить дещо пом'якшувати свої дії й досягати мети. Принаймні він не повинен непокоїтися, коли має суттєві запитання. Непояснюване мусить покоїтися на дні свого пояснення, поки атака квітів знизу не вдарить йому в зад. Тоді воно мусить принаймні піднятися й пояснити нам усе, щоб ми, нарешті, змогли уявити, про що йдеться. І це було б уже вінцем моїх бажань. Коли ти гарна, можна й скромність одягати. Коли ти

маєш вільний вихід, одразу мусиш давати певне уявлення про речі. Навіть якщо взагалі не уявляєш, які ті речі завбільшки. Гноми радше малі. І все ж вони презирливо дивляться на мою скромність. Я чула, вони не хочуть нікого, крім найкращої в світі жінки, тільки так їм буде максимально зручно й вони зможуть поводитися невимушено, за бажання навіть не в будинку, а на матраці зеленої луки, де вони побіжать до мене, позаголяють члени й на мене повискакують, і навіть усі разом! Якби ви знали, як часто я чула про це! Це вигадала для мене моя мачуха, чимось таким вона роками намагалася нагнати на мене страху! Вона торочила, що гноми, отримавши те, чого домагалися, стануть невдячні, як і всі інші істоти. Та що ж то за незрозуміле сяйво, яке Ви досі наставляєте мені в обличчя? Довге й тонке? І як його можна вимкнути?

Мисливець: Ну, я не став би так упевнено називати це ліхтариком. Це служить радше для того, щоб випустити з себе світло. Тоді з лісової темряви виринають тисячі істот, які вірять, що можуть породити живе духовне життя, але це зовсім не для мене! Ніяких перешкод! Здоровий глузд зчепився на таємній трасі для перегонів із псом-вірою, у якого завжди вільний вигул, завивання, гуркіт, клекіт, хрип, гарчання, шкода, що я не можу це Вам відтворити, я ж не воджу з собою мисливського пса, це мені не треба. Отож між ними вже клапті летять, крамничку духовного життя відчинено, там Ви дістанете поворозки на черевики та обривки молитов на додачу до шматка землі розміром 50×50 см, це підґрунтя необґрунтованості правди, тепер воно належить Вам, навіть якщо Ви заново обґрунтовуєте свою правду й не хочете моєї, хоча вона, як то кажуть, останній примірник, наявний у продажу. Ну і хто ж став переможцем у боротьбі товарів із

грунтом, віри – зі здоровим глуздом? ЗВІР. Той, що здобув найвище підтвердження свого вигаданого місця в рейтингу, поки не прийде сильніший. Ще іскра жевріє у вогнищі буття, в неділю ввечері, у сутінках, як щотижнева ганьба недільного вечора, з'являється жінка в якійсь нічній сорочці, перепрошую, що я не можу краще описати Вашу одіж, а втім – ніч усе покриє, от я Вам її зараз і влаштую. *Вбиває Білосніжку.*

До трупа: Чи були Ви однією з тих, хто розпускав світом тільки образи з кіно, бо самі хотіли бути схожими на них? Однією з тих, хто жахається життя? Жахатися смерті – це Вам не зарадило, вона наздогнала Вас моєю зброєю. Ви ж були всього-на-всього дівчиськом, яке ставало босою ногою на траву, занадто холодну для цього. У савані не треба швендяти по лісі. Хоча у Вашому випадку це все ж практично, так Вам не треба переодягатися. Мені-то все одно, я, як то кажуть, зовсім не розуміюся на жінках і настроях їхньої моди. Це у будь-якому разі здобич, яку я кину лежати. Я забрав у неї тільки час, цього має вистачити, це було, зрештою, найнебезпечніше в ній. Ще п'ять хвилин, і я, можливо, дав би себе переконати стати меншим, ніж я є. Тепер вона, звісно, зовсім безпорадна, бо ніщо, зрештою, не лякає красу дужче, ніж час. Немає над нею землі. Земля була б надто легкою.

Скидає на плече своє «ружжо» і йде.

За ним з'являються семеро гномів і обступають Білосніжку.

Семеро гномів: І так завжди. Ось вона й спочила, наша мила. А могла ж знайти нас вчасно, якби не тримала догори дригом свою карту місцевості! Те, що наша краля вважала долинами, насправді було горами. Лише добро звертає гори, ну, іноді віра, краса ж зроду

не зможе. Зате вона може поцілити мимо гір на кілометри, навіть якщо тих гір сім штук. Гори були там, де й завжди, от тільки красуня була, на жаль, не на тому місці. Втім, байдуже. Нам все одно залишається вся робота. Ми завжди мусимо сповнюватися завзяття й прибирати лайно за іншими людьми. Іноді ми навіть самі хочемо померти, щоб ті хоч раз побачили по наших веселих фігурках, що смерть насправді зовсім не така весела, як вони її, певно, уявляли. *Кладуть Біло-сніжку до скляної труни й несуть геть.*

СМЕРТЬ І ДІВА II

(ШИПШИНКА)

Принцеса: Моє буття – це сон, тому смерть – мій логічний кордон. Можливо, моє буття – це лише очікування, поки мене поцілують. Чекання як прагнення іншого буття? Під час тайм-ауту? Ні, радше під час доданого часу! Прийде Принц! Прийде Принц! Прийде-прийде-прийде Принц-Принц-Принц! Я залюбки щонебудь пережила б, та я паралізована нездатністю прокинутися. Питання ось у чому: Ви взагалі той, це я Вашого поцілунку я маю чекати? Я краще не ставитиму цього питання, бо й сама не знаю, ким буду, коли прокинуся. А доти я буду мертва. Це означає, що й зараз я все ще мертва. Але мені не можна, як іншим, розчинитися в смерті й піти в небуття, мені, навіпаки, дали завдання всотувати в себе смерть, поки я не лусну, це, так би мовити, консультант і константа моєї тут-присутності, щоб подолати її прірву і щодня виробляти для мене можливість БУТИ. Чому я навіть у смерті мушу так гарувати, щоб потім усе одно бути всього-на-всього мертвою? Наступне запитання: ким я прокинуся? Кого Ви цілуватимете? Я зроду Вас не бачила. Звідки мені знати, ким Ви були раніше, я ж втратила свої зв'язки з життям. Буття незрівнянне, та що поробиш. Можливості порівняти все одно нема. Ви отак просто приходите й кажете, що Ви – Принц. Ну добре, мабуть, це таки Ви і є, бо я, здається, у цей момент прокинулася, а це можливо лише завдяки Вам, як мені свого часу провіщала пані Ф. Однаково, хто Ви є, я й так мушу взяти те, що отримаю. Я не говорю уві сні, від якого оце саме прокидаюся. Зараз я, вочевидь, знову прокинулася. Ця пані Ф. з її пророцтвами, що

моя душа недовго пробуде в моєму тілі! І за це ті вішунки ще й гроші беруть, кошмар якийсь! Як Ви це витримаєте, любий Принце, якщо це не вдалося навіть моїй душі! Ви хочете пояснити мені, хто я, тоді як я сама вже з цього поцілунку можу зрозуміти, хто Ви такий? Я на крок попереду від Вас. Ви лише зветесь Принцом, чи Ви ним і є? Дурня. Ви мусите ним бути, див. вище, а то б я досі спала. Але й справді, хто ж Ви такий? Якою країною Ви хочете правити? Закладаюся, моєю. І за це я вкололася терном, чи шипшиною, чи що воно там було. Я марно порпалася в собі, шукаючи причину сильних нападів болю, хоч ту шипшину, а отже колючки, я цілком могла бачити. А потім я пішла. Геть. Обрив плівки. Кінець. Хто я. Де я. Мені оце спало на думку, що ви маєте бути Принцом, і я скорюся цій правді Вашого буття. Ну добре, багато хто буде мені заздрити через Вас, але Вам через мене також, бо ж і я Принцеса. Я з'являюся на обкладинках, але фото не можуть надати мені підтверджень, хто я є. Можливо, всі люди, скільки їх є, – це Принци та Принцеси? Так говорять священники, а люди у своїй боротьбі за виживання такі дурні, що вірять. Усі люди, яких я знаю, це насправді живопліт. Це вже крок у правильному напрямку. А могутні немилосердні до них, як природа до природи. Я щось неясно пригадую. Троянди. Чи шипшина. Це вже може збити з пантелику. Що тут написано? Одна жінка говорить, що це одна з форм божевілля. Вона каже: завдяки йому я сподіваюся нарешті почати жити. Вона каже: я хотіла жити тільки для нього, і це було так, наче лише завдяки йому я віднайшла свою душу, наче без нього я була тільки порожньою лушпайкою, і лише він мене наповнив, і то любов'ю. Браво. Цю жінку щойно створили, і я можу бути першою, хто її з цим привітає. Вона дивиться раз на чоловіка і, здається, знає напевне, із ким має

Кінець безкоштовного уривку. Щоби читати далі, придбайте, будь ласка, повну версію книги.

КУПИТИ